MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Silloin kun muut painavat päänsä pensaaseen, voittajat kurottavat etunojaan, ostavat halvalla ja myyvät kalliilla seuraavana nousukautena. **A-P. PIETILÄ KESKI-UUSIMAASSA**

Oppositio lisää painetta

Mikkelin torilla puhuttiin eilen politiikkaa. Pääministeri Jyrki Katainen kohtasi väittelyssä keskustaopposition johtajan Juha Sipilän. Tilaisuuden asetelma kertoi selvästi, että paikalla saattoi olla nykyisen pääministerin lisäksi uusi pääministeri.

Kataisen kuuden puolueen hallitus valmistautuu talouspäätöksiin sekavissa tunnelmissa. Päähallituspuolue kokoomus on saanut osakseen voimakasta arvostelua sosialidemokraattien riveistä. SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja Jouni Backman innostui arvostelemaan jopa kokoomustaustaista tasavallan presidenttiä Sauli Niinistöä, vaikkei tällä talouspolitiikan kanssa ole edes tekemistä.

Vasemmistoliitto on ollut vyöttävinään itsensä kiinni etukäteen erilaisiin kynnyskysymyksiin. Miten todellisia ne ovat, sitä ei kukaan osanne arvioida.

Hallituksen viime keväänä tekemä veropäätös kismittää edelleen kaikkia ja siihen haluttaisiin korjausta. Linjauksista ei kuitenkaan ole suurta yksimielisyyttä. Hallituksen sisällä on asiasta jopa enemmän kuin kaksi mielipidettä.

Siitä lienee yksimielisyys, että hallituksen liikkumavara on hyvin pieni. Tulopoliittista kokonaisratkaisua juostaan nyt kulisseissa kasaan kovaa vauhtia. Jos ja kun jonkinlainen sopimus saadaan aikaan, hallitus halunnee ryhtyä sen takuumieheksi veropaketilla. Tästä hallitus saa järjestöiltä pienen sulan hattuunsa.

Talouden realiteetit ovat kuitenkin armottomia. Teolliset työpaikat valuvat Suomesta ulkomaille. Perusteollisuudessa sekä metsäteollisuus, metalliteollisuus ja kaivosteollisuus ovat suurissa vaikeuksissa. Tämä kaikki tulee Nokian ja sen ympärillä olleen elektroniikkateollisuuden alasajon lisäksi. Vaikka yksittäisiä myönteisiä esimerkkejä löytyy, on kokonaiskuva silti hyvin synkkä.

Valtiontalouden alijäämä nousee ensi vuonna jälleen lähes seitsemään miljardiin euroon. Suomi ei ole enää eturivin oppilas, josta tultaisiin ottamaan mallia. Meistä on tulossa pikemminkin takarivin taavi.

Opposition tehtävä demokratiassa on esittää vaihtoehto vallitsevalle menolle. Keskusta näyttää rakentavan nyt kampanjansa asiakysymysten ja konkreettisten talouspoliittisten ehdotusten varaan. Se ei ole poliittisen ilmapiirin kannalta ollenkaan huono asia. Asioiden onkin syytä mennä iskulauseiden edelle.

Jyrki Katainen ja Juha Sipilä väittelivät Mikkelissä torstaina.

Gallupien mukaan oppositio on nyt vahvoilla. Keskustan uusi johtaja Juha Sipilä on onnistunut kokoamaan omat joukkonsa yhteen. Ja vaikka vaaleihin on vielä aikaa, Sipilän mahdollisuudet pääministeripörssissä noteerataan korkealle ulkomaita myöten.

Sekä hallitus että oppositio ovat saman kysymyksen edessä. Suomi tarvitsee investointeja ja työpaikkoja. Tämä merkitsee työpaikkojen synnyttämistä koko Suomeen, ei vain pääkaupungin toimistoihin. Uudet mahdollisuudet, bioenergia, cleantech, lähiruoka, uudet itpalvelut ja monet muut alat ovat tulevaisuuden tärkeitä liiketoiminta-alueita.

Tehtävän vaikeutta lisää se, että elintaso ei lähivuosina nouse vaan pikemminkin laskee. On hyvin tärkeää, että taakka jaetaan oikeudenmukaisesti. Nykyisen hallituksen epäsuosio johtuu paljolti sekä kyvyttömyydestä tehdä ratkaisuja että kansalaisten kokemasta epätasaarvon tunteesta. Ihmiset eivät usko, että kaikkia kohdeltaisiin tasapuolisesti.

Hallituksen heikkous sataa luonnollisesti opposition laariin. Mutta opposition tehtävä on myös tarjota selkeä uusi vaihtoehto ja sille pitää hakea kansan kannatus.

Juha Sipilä haastajana on onnistunut tähän mennessä hyvin. Pääministeri joutui Mikkelin torilla myöntämään nöyrästi, että jopa sote-uudistus on edelleen pahasti kesken ja levällään.

Siitä oppositio ja hallitus ovat varmasti samaa mieltä.

Suomi ei ole enää eturivin oppilas.

Yhteiskuntasopimus

Vielä keväällä arvioitiin, että syksyllä talous kääntyy parempaan suuntaan. Näin ei ole kuitenkaan käynyt, vaan talouden alamäki on jatkunut.

Suunta näkyy myös valtiovarainministeriön ensi vuotta koskevassa budjettiehdotuksessa. Valtio joutuu ottamaan velkaa arvoituakin enemmän. Sadan miljardin euron raja lähestyy uhkaavasti.

Loppukesän aikana muun muassa valtiovarainministeri Jutta Urpilaiselle (sd.) on selvinnyt, että Suomen taloustilanne on heikompi kuin vielä keväällä ennakoitiin. Urpilainen haluaakin, että hallituspuolueet esittävät ensi viikon budjettiriihessä, millaisia merkittäviä rakennemuutoksia taloustilanteen oikaiseminen vaatii.

Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) johtamalla kuuden puolueen hallituksella on ollut suuria vaikeuksia tehdä konkreettisia päätöksiä, joiden avulla Suomen talous saataisiin takaisin kasvu-uralle. Hallituksen toiveet ovatkin kohdistuneet työmarkkinajärjestöihin. Niiltä odotettaan erittäin maltillista, mahdollisimman kattavaa tulopoliittista kokonaisratkaisua.

Päättämättömyyttään hallitus on ulkoistanut myös muun muassa eläkeasioista päättämisen työmarkkinajärjestöille, vaikka ne eivät edustakaan koko kansaa.

On tärkeää, että kaikkia suomalaisia koskevista asioista päätettään yhdessä. Tarvitaan laaja yhteiskuntasopimus, jossa päätöksentekoon otetaan mukaan myös muut kuin vain työmarkkinajärjestöt. Nyt päätöksenteosta ovat ulkona muun muassa pienyritykset, maanviljelijät, eläkeläiset, työttömät sekä opiskelijat.

Hallituksen on otettava aloite käsiinsä. Viimeinen tilaisuus siihen on ensi viikon budjettiriihessä. Keskinäisen kyräilyn ja kynnyskysymysten asettelun aika on ohi. Nyt on otettava vastuuta ja pitää huolta eri väestöryhmien tasapuolisesta kohtelusta.

VIERASYLIÖ

Toimiva maan rakenne otettava perustavoitteeksi vesiensuojelussa

Maatalouden ravinnekuormitukset puhuttavat ja aiheesta. Maanviljelyskemisteiltä pyydettiin lisää tietoa maaperän reaktioista ja vesiensuojelusta (MT 12.8.).

Haluamme painottaa, että maatalouden kuormituksen ongelmana on eroosio ja pintavalunnan suuri osuus kokonaisvalunnasta. Meidän pitäisi pystyä ohjaamaan vesivirrat paremmin maan uumeniin, sillä muokkauskerroksen alapuolella on paljon fosforin pidätyspaikkoja. Jankon pidätyspinnoille päätyvä liukoinen fosfori ei karkaa yhtä helposti kuin pintamaan fosfori.

Hyvin vettä imevän pellon maa-aines pysyy myös paremmin pellossa.

Maa-aineksen kulkeutumista eli erodoitumista tapahtuu kaikilla maa-alueilla, kuten metsätalous-, turvetuotanto- ja rakennusalueilla, mutta merkittävin ravinnekuormitus eroosion myötä tulee yleensä pelloilta.

Fosfori huuhtoutuu maasta vesistöön liukenemalla paikalleen jäävästä maasta tai veden mukana kulkeutuvasta eroosioaineksesta. Savimailla suurin osa fosforin huuhtoutumisesta tapahtuu kiintoaineksen mukana, mutta maalajin keventyessä veteen liuenneen fosforin määrä suhteessa kiintoaineksen mukana kulkeutuvan fosforin määrään kasvaa.

Peltojen kuivatus saatava kuntoon

Kasveille ja leville käyttökelpoisen liukoisen fosforin pitoisuuteen vaikuttavat maan viljavuusfosforin pitoisuus (P-luku) ja valumaveden määrä.

Vaikka yleistäen voidaan sanoa, että mitä suurempi P-luku maassa on, sitä suurempi on huuhtoutumisriski, asia ei ole niin yksinkertainen eikä suoraviivainen. Oleellista on, että pohjamaan fosforilukumme ovat huomattavasti pienempiä kuin pintamaan fosforiluvut.

Jos valuva vesi pääsee pohjamaahan eikä virtaa pintamaassa, fosfori pidättyy pohjamaan vapaille pidätyspaikoille. Vastaavasti mitä enemmän maassa on vettä, sitä enemmän maasta vapautuu fosforia veteen tasapainolain mukaisesti. Siksi kannattaa pyrkiä pois lätäköistä ja hoitaa pellon kuivatus kuntoon.

Suurin eroosiokuormitus pellolta tapahtuu kasvukauden ulkopuolella. Kuormitusta pystytään hillitsemään maan rakenteen hoidolla, kuten monivuotisia kasveja viljelemällä ja esimerkiksi kevennetyllä maan muokkauksella tai talviaikaisella kasvipeitteisyydellä.

Eroosiota vähentävien toimenpiteiden kohdentaminen vesistön läheisyydessä oleville kalteville ja runsaasti fosforia sisältäville maille saadaan ympäristön kannalta suurin hyöty.

On tärkeää huolehtia kalkituksella maan sopivasta pH:sta.

Suojakaistoilla on tässä myös selkeä tehtävä, sillä pysyvä kasvillisuus juuristoineen sitoo maa-aineksen.

Koska juuristo nostaa ravinteita syvältäkin kasvustoon, kasvillisuus tulisi niittää ja kerätä pois ja näin estää lahoavan kasvillisuuden ravinteiden huuhtoutuminen ja maanpinnan fosforipitoisuuden lisääntyminen. Suojavyöhykkeiden kunnossapitoon kuuluu kasvuston niitto ja keruu.

Viljavuustutkimus ei kerro kaikkea

Viljavuusfosfori kuvaa kasveille käyttökelpoisen fosforin määrää, muttei vesistöön vapautuvan fosforin määrää. Erodoituneesta maasta voi vapautua vesistöön paljon suurempi fosforimäärä, kuin mitä P-luku antaa ymmärtää.

Maahan on sitoutuneena paljon enemmän fosforia kemiallisesti kasveille käyttökelvottomaan muotoon maapartikkelin pinnalla oleviin rauta- ja alumiinioksideihin, mikä ei tule esille viljavuusuutossa.

Tätä kemiallisesti sitoutunutta fosforia vapautuu vesistöön tasapainolain mukaan sitä enemmän mitä suurempaan vesitilavuuteen maa joutuu.

Toisaalta nämä maahiukkasten oksidit sitovat fosforia samoin kuin pellossa. Alumiinioksidi sitoo sedimenttien liukoista fosforia myös hapettomissa oloissa. Rauta taasen pelkistyy hapettomissa oloissa ja vapauttaa sitomansa fosforin. Asia on monimutkainen ja tiedepiireissä myös kiistanalainen.

Maan happamuudella (pH) on suuri vaikutus kasveille käyttökelpoisen fosforin määrään. Maan pH:n noustessa kasveille käyttökelpoisen fosforin määrä kasvaa, sillä kemiallinen sitoutuminen heikkenee. Siksi on tärkeää huolehtia kalkituksella maan sopivasta pH:sta.

Kivennäismailla pH:n ollessa 6,5 ravinteet ovat kasville parhaiten käyttökelpoisessa muodossa, myös fosfori. Toisaalta pH:n noustessa yli 7 saatavuus heikkenee. Kalkki kannattaa sekoittaa maahan hyvin, jotta pH ei nouse paikallisesti yli 7 ja heikennä fosforin käytön tehokkuutta.

Kasvukuntoa ei saa heikentää

TEHO Plus –hanke tutki maanäytteitä 0-20 cm:n syvyydeltä viljelysmaasta, metsämaasta ja pientareilta. Viljavuusnäytteiden analyysitulokset osoittivat selvästi, että viljelysmaassa oli fosforia vapautuu vesistöön tasapainolain mukaan sitä enemmän mitä suurempaan vesitilavuuteen maa joutuu.

Viljelysmaan käyttötavalla ei ollut suurta vaikutusta maiden viljavuusfosforiin. Pitkäaikaisen nurmen P-luku oli 9 mg/l ja viljamaan 8-12 mg/l. Metsämaassa vastaavasti P-luku oli 2–4 mg/l. Suojakaistan P-luku oli 4–8 mg/l.

Metsämaan pH oli luontaisesti matalampi kuin peltomaan, mikä osaltaan vaikutti uuttuvan fosforin pienempään määrään. Kemiallisesti sitoutunutta fosforia oli 20–40 kertaa enemmän kuin viljavuusfosforia.

Pellot ovat siis ravinteikkaimpia maitamme ja näin tuleekin olla. Peltojen sato tarvitsee ravinteensa nopeasti, metsälle riittää hitaampi tempo ja köyhempi maa.

Ravinteikas maa pitää kuitenkin pysyä pellossa, jotta ravinteet saadaan tehokkaasti ruoantuotantoon. Maaperätieteen teorioiden pohjalta soisi, että kannusteet kohdennettaisiin maan fysikaalisen toimivuuden parantamiseen eikä kemiallisen kasvukunnon heikentämiseen.

LIISA PIETOLA
JANNE HEIKKINEN

Pietola on maatalous- ja metsätieteiden tohtori, dosentti ja MTK:n ympäristöjohtaja. Heikkinen maatalous- ja metsätieteiden maisteri ja TEHO Plus -hankkeen erityisasiantuntija.

PÄIVÄN KUVA

MAARIT AUVINEN

Mars metsään!

Nämä joensuulaismetsän puolukat alkavat olla kypsiä kerättäväksi. E-vitamiinipitoisia marjoja voi poimia vielä lokakuussakin. Puolukkaa kasvaa koko Suomessa. Tyypillisin poimintapaikka on kangasmetsä.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: JUSSI MARTIKAINEN

Solidaarisuushilloa etelän taideväelle

Matkailu avartaa, ja lukeminenkin usein.

Ensin olin jättää koko jutun lukematta. Helsingin Sanomat (HS 18.8.) seurasi tiedostavaa taide- ja aktivistiväkeä Kainuuseen Hyrynsalmelle, jossa tempaistiin thaimaalaisten marjanpoimijoiden kapitalistista riistoa vastaan.

En tunne kovin montaa hyrynsalmelaista riistokapitalistia. Hyvä, että aihe kiinnosti HS:ää, mutta itse pelkäsin jutun lukemalla pilaavani hyvän sunnuntaipäivän.

Onneksi sivun alareunassa oli pieni kuva tutusta viljelijästä, Kemppaisen Esasta, MTK-Kainuun puheenjohtajasta (Hyviä puintikelejä vaan Esalle!). Pakkohan oli lehteen tarttua.

Hyvällä asialla taideväki oli . Solidaarisuushillo-tapahtumassa oli tarkoitus poimia mustikoita, keitellä ne hilloksi ja myydä hillo thaimaalaisten poimijoiden työolojen parantamiseksi.

Harmi tempauksen kannalta, yhtään paikallista tai kesäasukasta ei tapahtumaan ehtinyt ja aktivistien voimin metsästä irtosi vain muutama desi mustikoita. Nopeat thaimaalaiset olivat jo ehtineet itse poimia solidaarisuushillonsa marjat.

Riistoa ja solidaarisuutta on maailmassa moneen lähtöön.

jussi.martikainen@maaseuduntulevaisuus.fi

Paikallisten asukkaiden puuttuminen ei tunnu yllätykseltä. Kuten thaimaalaiset poimijat, myös moni hyrynsalmelainen on joutunut lähtemään leivän perässä maailmalle. Jos haravoi neliökilometrin Hyrynsalmea, voi tavata keskimäärin 1,8 hyrynsalmelaista. Mustikoita ja puolukoita on paljon enemmän.

Tamperelainen taiteilija Mikko Lipiäinen on kuitenkin varma, että thaimaalaispoimijoita riistetään. Riistäjä on marjateollisuus. Lipiäisen marjasaaliilla ei tietysti lentolippuja ostella – tuskin edes kertalippua kotikaupungin paikallisbussiin. Luultavasti thaimaalaisilla menee paremmin.

Riistoa vastaan paikalle on tullut myös vasemmistonuorten turkulainen puheenjohtaja Li Andersson. Hänestä on väärin, että poimijat urakoivat 10–16-tuntista päivää ilman takuupalkkaa.

Yhtään thaimaalaista poimijaa ei ollut ehtinyt hillotapahtumaan, joten heidän kantaansa HS:n jutussa ei kuultu.

Muusta mediasta on selvinnyt, että poimijoiden työ on kovaa ja päivät pitkiä. Tarkoitus on ansaita mahdollisimman paljon rahaa, jolla kotimaassa investoidaan omaan maatilaan ja parannetaan perheen elintasoa.

Suomalaisille tämä on tuttua Amerikan ja Ruotsin siirtolaisuudesta.

Matkailu alkoi avartaa etelän taideväkeä, kun mv. Esa Kemppainen tuli paikalle. Esa kuului lähtökohtaisesti riistäjiin, koska majoitti poimijoita omistamallaan vanhalla kyläkoululla.

Hyrynsalmelle asettunut taiteilija Antti Majava sovitteli tilannetta taitavasti. Solidaarikoille selvisi pian, että Esa ja thaimaalaiset poimijat kuuluvat käytännössä samaan porukkaan.

Myös Esa on painanut töitä kellon ympäri jo vuosikymmenet. Jos thaimaalaiset poimijat tienaavat keskimäärin kolme euroa tunnissa, Esan ammatissa yltää viiden euron tuntipalkkaan.

Olisi ihanne, että molemmat saisivat työstään kunnon korvauksen. Niin metsämarjoista kuin maataloustuotteista – riistoa tai ei – elantonsa ottaa moni muukin kuin poimija tai viljelijä.

Li Andersson, 25, opiskelee kansainvälistä ihmisoikeutta, rakastaa matkustamista Venäjällä, nauttii kiireettömistä aamuista, hyvistä elokuvista, yöllisistä kävelyistä, uusista ihmisistä ja kahvista.

Tämä kaikki on varmasti ihanaa. Se on myös mahdollista niin kauan kun joku poimii marjat, keittää hillot, myy ne kovaan hintaan maailmalle ja maksaa kiltisti veronsa Suomeen.

Samaa hilloa ovat myös paperi, lankku, koneet ja elintarvikkeet. Niitä tuottaessa kilvan riistetään ja tullaan riistetyiksi. Joku joskus rikastuukin. Kiireettömiä aamuja on harvoin.

Suomen menestys tarvitsee myös taidetta, kulttuuria ja monenlaista aktivismia. Ja tietysti solidaarisuutta.

Kun solidaarikko valitsee Alkosta viinipulloa illallispöytään, maun soisi toimivan kotimaisen ruuan kanssa. Tiedostava kulttuuri- ja taideväki tuntuu tosin suosivan useimmiten tofua ja riisiä.

Riisin epäkohtiin kuuluu, että sen thaimaalainen viljelijä joutuu etsimään lisäansioita pohjoisen oudoista metsistä. Onneksi suomalainen kollega sentään järjestää majoituksen.

Leipä on tiukassa molemmilla. Riistoa ja solidaarisuutta on maailmassa moneen lähtöön.

LEHTIKATSAUS

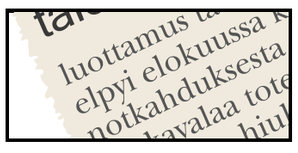

Normeja pitää myös purkaa

Kokoomuksen kansanedustajien Lasse Männistön ja Sanni Grahn-Laasosen tiistaina jakoon panema pamfletti turhista laeista ja säädöksistä uppoaa **Kalevan** mukaan otolliseen maaperään.

”Normiviidakossa riittää perkausta, sillä Suomessa on sotien jälkeen julkaistu noin 73 000 säädöstä. Ei ihme, että odotamme joka asiasta ohjeistusta. Säädösten määrän lisäksi sisällön laajuus yllättää. Hallituksen esitykset ovat usein yli satasivuisia. Ja uutta pukkaa koko ajan. Siitä seuraa, että hallintoon tarvitaan paljon asiantuntijoita tulkitsemaan säädösviidakkoa.”

”Kaikkiin epäkohtiin ei tarvita uutta lainsäädäntöä. Pitäisi harkita, milloin valistus ja asennekampanja ovat riittäviä järeiden säädösten sijaan. Norminpurkutalkoot ovat joka tapauksessa tervetullut aloite karsia turhaa ja joutavanpäiväistä byrokratiaa.”

Luottamus rapistuu

Hallituksen kannatus on **Ilta-Sanomien** mukaan vajonnut pohjamutiin.

”Vähäinen usko hallituksen toimintakykyyn kuuluu opposition toimenkuvaan, mutta Ilta-Sanomien tuore mielipidemittaus osoittaa epäuskon hiipineen myös hallituspuolueiden omien kannattajien riveihin.”

”Hallituksen jatkon kannalta hälyttävimmät luvut löytyvät vasemmistoliiton sarakkeesta, sillä peräti 76 prosenttia puolueen kannattajista ei usko hallituksen toimintakykyyn.”

”Vasemmistoliitossa epäluottamus hallituksen toimintakykyyn on suurempaa kuin keskustassa ja liki yhtä suurta kuin perussuomalaisissa. Budjettiriihen alla onkin jo herännyt hallituksen yhtenäisyyttä haastava kysymys: Koska ja miten vasemmistoliitto heittää pyyhkeen kehään?”